

άνοιξιὰ ἢ, Μύκ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) ἀν'ξιὰ Ἡπ. (Χουλιαρ.) Τῆν. ἀνοιξέα Πόντ. (Σάντ.)

Τὸ οὖσ. ἀνοιξι παρεκταθὲν κατὰ τὰ εἰς -ία-ιά. Ὁ τύπ. ἀνοιξέα ἀναλογικῶς πρὸς τὰ εἰς -έα. Πβ. ἀναπνέα παρὰ τὸ ἀναπνοιά, ἀνθρωπέα παρὰ τὸ ἀνθρωπιά κττ.

1) Αἰθρία, καθ' ἣν λάμπει ὁ ἥλιος Ἡπ. (Χουλιαρ.) Μύκ.: Ἐχομε ἀν'ξιά σήμερα Χουλιαρ. || Φρ. Χαρά Θεοῦ κι ἀνοιξιά (εὐχάριστος διὰ τὴν αἰθρίαν ἡμέρα) Μύκ. 2) Μέρος δάσους ἄρτι ἐκχερσωθὲν Πελοπν. (Ἀρκαδ.) Πβ. ἀνοιγμα 5. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀνοιξίς καὶ ὡς τοπων. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) 3) Βλάστησις, ἀνθησις Τῆν.: Τ' ἀγρέλια τ'νάζ'ν ἀν'ξιά (αἱ ἀγριελαῖαι βλαστομανοῦν). Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνοιξι 3. 4) Τὸ ἔαρ Πόντ. (Σάντ.): Ἀπ' ἀνοιξέας (κατὰ τὸ ἔαρ). Συνών. ἀνοιξι 4.

Ἡ λ. καὶ ὡς κύριον ὄν. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀνοιξιά Μακεδ. (Χαλκιδ.) Ἀνοιξιά Μακεδ. (Γκιουβ.)

άνοιξιάζω Λεξ. Δημητρ. ἀνοιξάζω Πόντ. (Σάντ.) ἀν'ξιάζον Στερελλ. (Αἰτωλ. Εὐρυταν.)

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἀνοιξι.

1) Παραθερίζω Πόντ. (Σάντ.) 2) Ἀπροσώπ. ἐπέρχεται τὸ ἔαρ Στερελλ. (Αἰτωλ. Εὐρυταν.) — Λεξ. Δημητρ.: Μόλις ἀνοιξίασε Λεξ. Δημητρ. Ἀμα ἀν'ξιόσ', τὰ ζαρκάδια παίρνουν τὸν καφικόκ'νου χρωμα τους Εὐρυταν. Πῆρι κι ἀν'ξιόσ' τώρα, εἶνι νιά χαρά! Αἰτωλ.

Ἀνοιξιάτης ὁ, Ἡπ. — (Ἡμερολ. Μ. Ἑλλάδ. 1930 σ. 9) — Λεξ. Βλαστ. 367 Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἀνοιξι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιάτης.

Ὁ μὲν Μάρτιος (ὡς πρῶτος μὲν τοῦ ἔαρος). Συνών. ἀνοιξι 4 β, Μάρτις.

άνοιξιάτικα ἐπίρρ. Λεξ. Πρω. Δημητρ. ἀν'ξιάτ'κα Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνοιξιάτικος.

1) Κατὰ τὸ ἔαρ Λεξ. Πρω. Δημητρ.: Ἀνοιξιάτικα παντρεύτηκε Λεξ. Δημητρ. 2) Κατὰ τρόπον ἑαρινὸν Στερελλ. (Αἰτωλ.) — Λεξ. Δημητρ.: Δέ σ' ἀφίν'νι οἱ νιρουχιλῶνις νὰ πλαιάης τοῦ βράδ', τοῦ λένι ἀν'ξιάτ'κα (νιρουχιλῶνις = βάτραχοι, τοῦ λένι = ἄδουν) Αἰτωλ.

άνοιξιάτικος ἐπίθ. κοιν. ἀνοιξάτικος Πόντ. (Κερασ.) ἀν'ξιάτ'κους βόρ. ιδιῶμ. ἀν'ξιάτ'κους Μακεδ. (Χαλκιδ.) ἀνοιξάτικο Τσακων. ἴνοιξιάτικος ἄγν. τόπ. ἴνοιξιάτικος Λεξ. Μπριγκ.

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἀνοιξι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιάτικος.

1) Ἑαρινὸς κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.) Τσακων.: Ἀνοιξιάτικος καιρός. Καππέλλο - λουλούδι - τριαντάφυλλο - φόρεμα ἀνοιξιάτικο. Βροχή ἀνοιξιάτικη κοιν. Ἀνοιξιάτικο μέλι (τὸ ἐξαγόμενον τὴν ἀνοιξιν). Ἀνοιξιάτικο σιτάρι (τὸ σπειρόμενον τὴν ἀνοιξιν) πολλαχ. Ἀν'ξιάτ'κου φ'στιάτ' Ἡπ. (Ζαγόρ.) Τζαιρέ ἀνοιξάτικο (τζαιρέ = καιρός) Τσακων. || Ποίημ.

Ἄχ, ἔνα ρόδο ἃς ἤμουν, Θέ μου, | σὲ μιά ἀνοιξιάτικη φραγή
Ἰ Παναγιωτόπ. ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 320. Συνών. ἀνοιξήσιος 1. Πβ. καλοκαιριάτικος, 2) Τὸ οὐδ. ὡς οὖσ., ἑαρινὴ μάνδρα τῶν αἰγῶν κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θηλασμοῦ Μακεδ. (Χαλκιδ.) β) Τὸ λιβάδι τὸ ὁποῖον βοσκίζουν τὴν ἀνοιξιν Δλουκοπ. Ποιμεν. Ρούμελ. 105: Τρανοῦν οἱ βοσκοί... τὰ πράματα καὶ τὰ ρίχνουν 'ς τ' ἀνοιξιάτικο.

άνοιχτὰ ἐπίρρ. κοιν. καὶ Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) ἀν'χτὰ βόρ. ιδιῶμ. ἀνοιτὰ Τσακων.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνοιχτός.

1) Οὐχὶ κλειστά, ἀναπεπταμένως κοιν. καὶ Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) Τσακων.: Βοῖκα τὸ σπῖτι ἀνοιχτά. Κοιμᾶται ἀνοιχτά. Ὁ μπακάλης ἔχει ἀνοιχτά. Ἀφῆκε ἀνοιχτὰ τὴν πόρτα - τὸ παράθυρο κττ. Ἐδῶ εἶν' ἀνοιχτὰ (ἀνοιχτὸν μέρος ἀναπεπταμένον) κοιν. Συνών. ἀκλείδωτα ἀντίθ. κλείστὰ. 2) Μακρὰν Πελοπν. (Λακων.) Πόντ. (Ὁφ. Τραπ) Σίφν.: Τραῦν ἀνοιχτά! Λακων. Εἶναι ἀνοιχτὰ ἀπὸ στερεὰ Σίφν. Ἀνοιχτὰ ἐσταθῆτε (ἀν. σταθῆτε, ἤτοι ἀραιωθῆτε, κάμετε τόπον) Ὁφ. Τραπ. Συνών. ἀλλάργα 1, μακρεὰ, ἀντίθ. κοντά, σιμά. β) Μακρὰν τῆς ἀκτῆς, εἰς τὸ πέλαγος σύνηθ.: Τὸ καράβι ἄραξε ἀνοιχτά. 3) Ἀορίστως, γενικῶς Πελοπν. (Ἀρκαδ.): Μοῦ 'μιλοῦσε ἀνοιχτά, μὰ γὼ τὸν κατάλαβα. 4) Εἰλικρινῶς, ἀνυποκρίτως ἐνιαχ. καὶ Πόντ. (Τραπ.): Ἀνοιχτὰ μοῦ μίλησε ὁ ἀνθρωπος ἐνιαχ. 5) Ἀνευ μέτρου, ἀνευ περιορισμοῦ, μετὰ σπατάλης σύνηθ.: Παίξει πολὺ ἀνοιχτὰ σύνηθ. || Φρ. Παγαίνου ἀν'χτὰ (σπαταλῶ, ἀσωτεῦω) Λέσβ.

άνοιχτάδα ἢ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνοιχτός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδα (Ι).

Τόπος ἔχων εὐρὴν ὀρίζοντα, ἀναπεπταμένος: Τὸ ἀνοιχτάδες τοῦ χωριοῦ μας δὲ τζοὶ βρίχνει εὐκολα. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνοιξι 2.

άνοιχταράκι τό, ἀμάρτ. ἀν-νοιχταράκιν Κύπρ.

Ὑποκορ. τοῦ οὖσ. ἀνοιχτάρι.

Μικρὸν κλειδίον: Ἄσμ.

Ἐλα, νὰ τ' ἀν-νοιχταράκιν | τὸ ἀν-νοιξε τὸ τῶελ-λαράκιν Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνοιγαρίτσιν.

άνοιχτάρι τό, ἀν-νοιχτάριν Κύπρ. ἀνοιχτάρι Θράκ. Κῶς Πόντ. (Ἀμισ.) — Λεξ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ. ἀν-νοιχτάρι Ρόδ. ἀνοιχτάρ' Θράκ. (Ἀδριανούπ. Βιζ. Σαρεκκλ. Σκοπ.) ἀναχτάρ' Θράκ. (Ἀδριανούπ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. οὖσ. ἀνοικτάριν. Ὁ τύπ. ἀναχτάρ' ἐκ τοῦ Τουρκ. *anahitar*, ὃ ἐκ τοῦ Ἑλλην. ἀνοικτάριν.

1) Κλειδίον ἐνθ' ἀν.: Φέρετ' ἀν-νοιχτάριν ν' ἀνοίξουνμεν τὸ σπῖτιν Κύπρ. Κρέμασ' τ' ἀνοιχτάρ' 'ς τὸ καρφί Σαρεκκλ. || Ἄσμ.

Τῶαὶ πκιάν-νει τ' ἀν-νοιχτάρκα τον | τῶαὶ πάει 'ς τ' ἄρματά τον Κύπρ.

Ποῦ ἦτον μέσα 'ς τὸ χωρὸν κλειδὶν τῶαὶ ἀν-νοιχτάριν (εἶχε τὸ δεσμεῖν καὶ τὸ λύειν) αὐτόθ. Συνών. ἀνοιγάρι, ἀνοιχτήρι 1, κλειδί. 2) Μεταλλικὸς μοχλὸς διὰ τοῦ ὁποῖου σφίγγονται ἢ χαλαροῦνται περικόχλια μηχανημάτων κλπ. Κύπρ. κ. ἄ. Συνών. κλειδί.

άνοιχταρούδι τό, ἀμάρτ. ἀν-νοιχταρούδιν Κύπρ. ἀν-νοιχταρούιν Κύπρ.

Ὑποκορ. τοῦ οὖσ. ἀνοιχτάρι.

Μικρὸν κλειδίον: Ἄσμ.

Ἐλα, νὰ τ' ἀν-νοιχταρούδιν | τὸ ἀν-νοιξε τὸ τῶελ-λαρούδιν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνοιγαρίτσιν.

άνοιχτήρι τό, ἀνοιχτήριν Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀνοιχτήρι Καπλ. Μεγίστ. — Λεξ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ. ἀνοιχτήριν Πόντ. (Κερασ.) ἀνοιχτέρ' Πόντ. (Νικόπ.) ἀναχτήρι Καπλ. (Μαλακ. Σινασσ.) ἀναχτάρ' Καπλ. (Ἀξ. Σίλατ. Σινασσ. Φάρας. Φερτ. Φλογ.) ἀναχτσήρ' Καπλ. (Ἀραβάν.) ἀνεχτάρ' Καπλ. (Σίλατ. Φερτ.)

